

ONTWERPBESLUIT SCHOORLSE DUINEN

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Schoorlse Duinen**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H2110 Embryonale wandelende duinen
 - H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")
 - H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
 - H2140 *Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*
 - H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
 - H2170 Duinen met *Salix repens spp argentea (Salicion arenariae)*
 - H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied
 - H2190 Vochtige duinvalleien
 - H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitricho-Batrachion*

Artikel 2

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, gaat tevens vergezeld van een nota van toelichting, welke deel uitmaakt van dit besluit.
2. De in artikel 1 bedoelde speciale beschermingszone is het Natura2000-gebied **Schoorlse Duinen**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 3

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging West van

het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT. Ter inzage legging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de ter inzage legging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen bij de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrictlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Schoorlse Duinen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn. Het aangewezen gebied vormt het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrictlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura2000-gebied, welke bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZING HABITATRICTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Schoorlse Duinen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als "Habitatrictlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Duinen Schoorl" en onder nummer NL1000010 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor twee prioritaire habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn.

Dit Habitatrictlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura2000-gebied Schoorlse Duinen (landelijk gebiedsnummer 86). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt de status van de volgende natuurmonumenten bij aanwijzing als speciale beschermingszone onder artikel 10a. In dergelijke gevallen heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura2000-gebied waarop de

aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Hargergat is aangewezen op 13 april 1982 (NLB/GS/GA-51112, Stcrt. 1982, nr. 76).

Het staatsnatuurmonument Schoorlse duinen is aangewezen op 4 april 1995 (No N.952289, Stcrt. 1995).

Het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen ligt in de provincie Noord-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Bergen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Schoorlse Duinen beslaat een strook kalkarme (en plaatselijk kalkrijkere) duinen die ligt tussen Bergen en de Hondsbossche Zeewering. Hier bevinden zich de hoogste duinen van ons land, tot maximaal 58 m boven zeeniveau.

Het is een gevarieerd en uitgestrekt duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. In het westen liggen lagere zeereepduinen, gevolgd door een sterk geaccidenteerd landschap met uitgestrekte valleicomplexen, die over een grote oppervlakte zijn begroeid met dophei- en kraaiheivegetatie. De binnenduinrand is vrijwel geheel bebost. Een deel van deze bossen zijn oude loofbossen, een ander deel bestaat uit naaldbossen, die gezien de ouderdom en het lokaal voorkomen van zeldzame planten grote natuurwaarde hebben. In het zuidelijk deel lopen de boscomplexen door tot aan het buitenduin.

In 1997 is ter hoogte van de Parnassiavallei een kerf aangebracht in de 100-150 m brede zeereep om zeewaterinvloed tot in de binnenduinen terug te brengen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Schoorlse Duinen behoort tot het Natura2000-landschap 'Duinen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Schoorlse Duinen is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede voor zover van toepassing nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.¹

¹ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing bijbehorende kaart. Het Natura2000- gebied Schoorlse Duinen wordt in het noorden en oosten begrensd door de bebouwing van Aagtdorp, Schoorl, Groet en Camperduin. De zuidgrens wordt gevormd door de noordgrens van het Natura2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. De westgrens loopt langs de duinvoet van het buitenduin.

De voormalige beschermde en staatsnatuurmonumenten Hargergat en Schoorlse duinen met een gezamenlijke omvang van 1727 ha vallen in het geheel binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die ook reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrichtlijngebied valt.
- De zeewaartse begrenzing van het gebied is gelegd op de duinvoet van het buitenduin (zie ook volgende paragraaf), zoals ook gold voor het natuurmonument.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht.

Verder is de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) op één plaats aangepast: Uitbreiding met het aangrenzende Hargergat bij Groet (7,4 ha) dat grotendeels al de status had van beschermd natuurmonument. Het vormt een integraal onderdeel van het duingebied met onder meer Vochtige duinvalleien (H2190). Deze uitbreiding is ook van belang voor behoud en herstel Beken en rivieren met waterplanten (H3260_A).

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 1731 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing bijbehorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en de (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden). Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in

paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- **Verhardingen** kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooïingen. **Wegen** betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- **Hoofdspoorwegen** betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het

behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H2110 Wandelende embryonale duinen

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting Het habitatype embryonale duinen komt voor in de directe omgeving van de Kerf. Langs de Hollandse kust is het een betrekkelijk zeldzaam habitatype, dat hier uitgebreid kan worden.

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (“witte duinen”)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Vanwege de breedte van het duingebied zijn er geen conflicten met de veiligheid, zodat uitbreiding van het habitatype witte duinen mogelijk is (van belang voor landelijke opgave in de Hollandse duinen).

- H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (“grijze duinen”)**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkarm* (subtype B).
 Toelichting Oppervlakte-uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het habitatype grijze duinen is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de grote verantwoordelijkheid van Nederland voor dit habitatype in Europa. In het gebied gaat het met name om grijze duinen, *kalkarm* (subtype B).
- H2140 *Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum***
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte van duinheiden met kraaihei, *vochtig* (subtype A) ten gunste van habitatype H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.
 Toelichting Het habitatype duinheiden met kraaihei is momenteel over grote oppervlakte aanwezig, vooral in de vorm van duinheiden met kraaihei, *droog* (subtype B). De kwaliteit kan worden verbeterd.
- H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2130 grijze duinen of H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.
 Toelichting Uitbreiding van het habitatype duindoornstruwelen kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 grijze duinen. Het type is momenteel in goede kwaliteit over slechts een klein oppervlakte aanwezig, maar mag afnemen ten gunste van H2130 grijze duinen of H2190 vochtige duinvalleien. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig worden beoordeeld.
- H2170 Duinen met *Salix repens* spp. *Argentea* (*Salicion arenariae*)**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Vochtige kruipwilgstruwelen met onder andere rond wintergroen en klein wintergroen komen zeer plaatselijk nog voor en ontwikkelen zich recent lokaal binnen het gebied. De oppervlakten blijven echter beperkt.
- H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale kustgebied**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit duinbossen, *droog* (subtype A) en behoud oppervlakte en kwaliteit duinbossen, *vochtig* (subtype B).
 Toelichting Duinbossen, *droog* (subtype A) komen vooral in matige kwaliteit voor. Dit subtype kan worden uitgebreid en de kwaliteit kan worden verbeterd. Het habitatype duinbossen, *vochtig* (subtype B) komt in met een klein oppervlakte matig ontwikkeld voor.
- H2190 Vochtige duinvalleien**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C).
 Toelichting In het gebied zijn de begroeiingen van het habitatype vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C) schaars. Valleibegroeiingen kunnen hersteld worden vanuit oudere successiestadia.

H3260	Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het <i>Ranunculion fluitantis</i> en het <i>Callitricho-Batrachion</i>
Doel	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A).
Toelichting	Aan de noordkant van het gebied in het Hargergat (waar zich slecht doorlatende lagen in de bodem bevinden) is een duinbeek aanwezig met het habitatype beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A). Het betreft een habitatype dat in de duinen uiterst zeldzaam is. De kwaliteit kan worden verbeterd.

4.4 Beschermde natuurmonumenten

Het Natura2000-gebied Schoorlse Duinen omvat één beschermd natuurmonument, namelijk Hargergat. Verder omvat het Natura2000-gebied één (voormalig) staatsnatuurmonument, genaamd Schoorlse duinen (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de “oude doelen”). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage A).

Kenmerk
Sector Gebiedsbescherming
en Soortenbehoud
nr. NLB/GS/GA-51112

RIJSWIJK
13 APR. 1982

Directie Natuur- en
Landschapsbescherming

DE STAATSECRETARIS VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Overwegende, dat het "Hargergat", gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en daardoor een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument bestaat uit een duinvallei met hellingen waaruit duinbeken ontspringen welke geleidelijk samenkomen in een bredere waterloop;

dat in ons land nagenoeg alle duinbekenstelsels zijn verdwenen;

dat dit duinbekenstelsel een in natuurwetenschappelijk en geomorfologisch opzicht zeldzaam verschijnsel is;

dat de vegetatie soortenrijk is en behoort tot relatief zeldzame graslandtypen;

dat het natuurmonument een der belangrijkste groeiplaatsen is van de in ons land zeer zeldzame Klimopwaterranonkel;

dat de Klimopwaterranonkel door het vrijwel overal tenietgaan van duinbekenstelsels een uiterst zeldzame soort is geworden in ons land;

dat tussen de geomorfologische structuur en de vegetatie een samenhang bestaat, die tot uitdrukking komt in de ruimtelijke variatie van de vegetatie;

dat de vegetatie, in samenhang met de geomorfologische situatie, van grote natuurwetenschappelijke betekenis is;

dat het natuurmonument tevens van grote betekenis is uit faunistisch oogpunt, gezien het feit dat hierin onder meer zeldzame diersoorten als Beekprik en Wijngaardslak voorkomen;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de genoemde biologische waarden, maar ook de geomorfologische structuur en de opbouw van het bodemprofiel;

Overwegende ten slotte, dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 14 april 1981, nr. NLB/BB-46016, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het "Hargergat";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ingezonden beschouwingen en schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het "Hargergat", voor zover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Schoorl, sectie A, nrs. 652 ged., 1106 ged. en 1115 ged., een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN92.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

De Staatssecretaris voornoemd,
namens deze,
het Hoofd van de Directie
Natuur- en Landschapsbescherming,

o.a. F.C.M. van Rijkevorsel

Jhr. Mr. F.C.M. van Rijkevorsel

TOELICHTING

Inleiding

Het natuurmonument het "Hargergat" ligt onder Hargen in de gemeente Schoorl (Noord-Holland) en beslaat een oppervlakte van 6,2 ha.

Natuurwetenschappelijke betekenis

De vegetatie van het natuurmonument vertoont een grote verscheidenheid. Langs de hellingen komen afwisselend onder meer opgaand loofbos, struweel en schraal duingrasland voor. Aan de voet van de steile westelijke hellingen ontspringen duinbeekjes die in een duinvallei in een bredere waterloop tezamen komen. Op deze waterloop komen talrijke greppels uit. Zowel in de duinbeekjes, de bredere waterloop en de greppels komt Klimopwaterranonkel veelvuldig voor. Tevens wordt er Bronkruid aangetroffen.

Afhankelijk van de intensiteit van het gebruik vertoont de vegetatie van de in de duinvallei gelegen graslanden een meer of minder schraal karakter. Door de geleidelijke overgang in hoogte naar de hellingen toe zijn natuurwetenschappelijk gezien uiterst waardevolle gradiëntsituaties aanwezig.

Dit komt onder meer tot uiting in het voorkomen van soorten als Tormentil, Biezeknoppen, Koekoeksbloem, Gewone zegge en Veenpluis.

Door ontwatering van vele duingebieden zijn in ons land vrijwel alle duinbekenstelsels verdwenen.

Het voorkomen van een gaaf duinbekenstelsel is dan ook een natuurwetenschappelijk en geomorfologisch zeldzaam verschijnsel.

Hoewel de aanwezigheid van het duinbekenstelsel op zich reeds van bijzondere betekenis is, gaat de aanwezigheid van de Klimopwaterranonkel in grote aantallen in belang daar nog boven uit.

Ook het gegeven dat in het duinbekenstelsel de Beekprik en op het land de Wijn-gaardslak voorkomen, geeft aanleiding om te constateren dat er in dit gebied sprake is van zeer bijzondere milieuomstandigheden.

Natuurschoon

Door de hiervoor geschetste samenhang van voor het duinbekenstelsel kenmerkende elementen en de relaties met het aangrenzende duin- en polderlandschap is het gebied van betekenis om zijn natuurschoon.

Begrenzing

De grens van het natuurmonument is zoveel mogelijk bepaald aan de hand van de hierboven beschreven natuurwetenschappelijke waarden zodat een ecologische eenheid onder de werking van de Natuurbeschermingswet is gebracht.

Aan de noordzijde wordt de grens gevormd door de overgang tussen berm en verharding van de Oude Heereweg en voorts door de erfafscheiding ter plaatse.

Aan de westzijde ligt de grens op de overgang van het grasland naar het eigenlijke duin.

De zuidgrens wordt bepaald door de ter plaatse aanwezige halfverharde weg waarbij de grens van het natuurmonument samenvalt met de zuidelijke grens van perceel Schoorl, A 652.

Derhalve is de berm van deze weg opgenomen binnen het natuurmonument.

Voor de percelen Schoorl, A 1106 en 1115 wordt de zuidelijke begrenzing gevormd door de overgang tussen berm en verharding van deze weg, met dien verstande dat opstallen en erven niet in het natuurmonument zijn opgenomen. Als grens voor erven is een in het terrein herkenbare duidelijke overgang, al dan niet aangegeven

door middel van een afrastering, aangehouden. Van de bij de woning op perceel Schoorl, A 1106 behorende tuin is een gedeelte opgenomen binnen de begrenzing, omdat het tot nu toe gevoerde beheer hiervan aansluit op de door de Stichting "Het Noordhollandsch Landschap" beheerde aangrenzende graslanden. Aan de oostzijde wordt de grens bepaald door de aanwezige erfafscheidingen en door de overgang van verharding naar berm van de Heereweg.

Gebruik en beheer

Het grootste deel van het natuurmonument is eigendom van de Stichting "Het Noordhollandsch Landschap" Schoorl, A 1106 ged. Het gebruik is gericht op handhaving van de natuurwetenschappelijke waarden door extensief agrarisch gebruik (hooiland en extensieve beweiding).

Ook op de percelen Schoorl, A 642 en 1115 vindt extensief agrarisch gebruik plaats (extensieve begrazing). Dit gebruik kan op dezelfde wijze en in dezelfde mate worden voortgezet.

Gebruik

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet moet voor handelingen die de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, dan wel schadelijk voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend zijn, vergunning worden aangevraagd. Dit dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangekende brief te gebeuren. Wellicht ten overvloede wordt erop gewezen, dat de in artikel 12 van de Natuurbeschermingswet bedoelde verbodsbepalingen voor een ieder van kracht zijn.

Het is niet mogelijk op voorhand aan te geven wat wel en wat niet is toegestaan. In de eerste plaats hangt dit samen met de gevarieerde opbouw van het natuurmonument, in de tweede plaats kunnen handelingen in aard en intensiteit verschillen. Gezien het grote aantal verschillende mogelijkheden dat zich kan voordoen, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld of een vergunning al of niet vereist is. Omdat het voor de betrokkenen vaak moeilijk is om een en ander zelf te beoordelen, kan hierbij de hulp worden ingeroepen van de natuurbeschermingsconsulent van het Staatsbosbeheer. Hij zal dan uitsluitend kunnen geven over de vraag of het noodzakelijk is vergunning aan te vragen.

Teneinde wat betreft het voorgaande de gedachten te bepalen, wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen, waarvoor een vergunning vereist kan zijn.

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van voor verblijf geschikte - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voertuigen, caravans en tenten;
- leggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installatie of apparatuur;
- aanleggen of verharden van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen;
- ontgronden, bodem verlagen, aanleggen van waterlossingen, plassen of vijvers, ophogen, egaliseren en ploegen;
- planten van bomen of ander houtgewas;
- scheuren van grasland;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of producten;
- verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het bestaande bodemgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- verrichten van handelingen die wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of ten gevolge kunnen hebben;

- aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, kunstmeststoffen en organische meststoffen;
- uitoefenen van jacht of visserij.

Beheersplan

De wet geeft in artikel 14 de mogelijkheid met de eigenaar en gebruiker een beheersplan op te stellen. Dit beheersplan komt tot stand op vrijwillige basis. Met het beheersplan wordt allereerst beoogd, dat het voor het natuurmonument gewenste beheer kan worden uitgevoerd. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en gebruiker meteen al duidelijkheid verkrijgen over handelingen als bovenbedoeld en handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het natuurmonument.

Doordat het beheersplan in overleg en in overeenstemming met de eigenaar en gebruiker wordt opgesteld, is ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet voor in het beheersplan neergelegde handelingen géén vergunning vereist.

De natuurbeschermingsconsulent van het Staatsbosbeheer is gaarne bereid inlichtingen te verschaffen over de mogelijkheden van een beheersplan. Het kantoor van de consulent in de provincie Noord-Holland is gevestigd te Haarlem, Klein Heiligland 84; telefoon 023-319021.

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

4 april 1995

No. N. 952289

Directie Natuurbeheer

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied "Schoorlse duinen" van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis, en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet;

Gehoord de (voormalige) Natuurbeschermingsraad, Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schoorl en Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat;

Gelet op artikel 21, eerste en tweede lid, van de Natuurbeschermingswet;

BESLUIT:

Artikel 1

Het op de bij deze beschikking behorende kaart SN 113 aangegeven gebied "Schoorlse duinen", dat eigendom is van de Staat, wordt aangewezen als staatsnatuurmonument.

Artikel 2

De bij deze beschikking behorende toelichting maakt deel uit van deze beschikking.

's-Gravenhage, 4 april 1995

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,

J. J. van Aartsen

TOELICHTING bij de beschikking N-95-2289 tot aanwijzing van het staatsnatuurmonument "Schoorlse Duinen"

1. Inleiding.

Het natuurmonument "Schoorlse duinen" is gelegen in de gemeente Schoorl en beslaat een oppervlakte van circa 1760 ha. Het gebied wordt beheerd door Staatsbosbeheer.

Het natuurmonument vormt een integrerend onderdeel van het Nederlandse kustduingebied, dat zich kenmerkt door de aanwezigheid van een grote ruimtelijke afwisseling in milieu-omstandigheden en een daarmee samenhangende soortenrijkdom.

Met onderhavige beschikking worden de in eigendom van de staat zijnde percelen van het duingebied tussen Camperduin en Bergen tot staatsnatuurmonument aangewezen. Het ligt in het voornemen, zoals neergelegd in de Regeringsbeslissing van het Natuurbeleidsplan (Kamerstukken II 1989/1990, 21 149, nrs. 2 en 3), de komende jaren alle daarvoor in aanmerking komende delen van het Nederlandse kustduingebied onder de werking van de Natuurbeschermingswet te brengen. Door middel van deze aanwijzingen wordt beoogd het behoud en herstel van de landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevolle delen van het kustduingebied te bevorderen.

De "Schoorlse duinen" bestaan uit een gevarieerd en uitgestrekt duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het landschap verandert van west naar oost van de zeereepduinen via een sterk geaccidenteerd landschap met valleicomplexen naar een bosrijke binnenduintrand.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis, het natuurschoon, de begrenzing, andere voor dit gebied van kracht zijnde instrumenten, de rechtsgevolgen van de aanwijzing, het huidig gebruik en beheer en het gewenste beheer.

2. Natuurwetenschappelijke betekenis.

2.1. Geologie, bodem, geomorfologie en hydrologie.

Het natuurmonument bestaat grotendeels uit jonge duinzanden, die van de negende tot de twaalfde eeuw zijn afgezet op oude duinzanden. De bodem bestaat uit kalkarme en plaatselijk kalkrijkere duinvaaggronden.

Het natuurmonument behoort geomorfologisch tot de Jonge Duinen. Het grootste gedeelte van het natuurmonument bestaat uit loopduinen en loopduinvlakten. In het noordwesten en langs de oostrand bevinden zich vooral uit loopduinen bestaande gesloten duinreeksen. Direct langs de oostrand zijn deze overwegend meer dan 30 meter hoog. Ongeveer midden in het terrein ligt een duinmeer, terwijl op enkele plaatsen in het verleden zand tot op of nabij het grondwater is afgegraven.

De grondwaterstand is vanaf de dertiger jaren aanzienlijk gedaald, voornamelijk als gevolg van de naaldbosaanplant en voorts als gevolg van waterwinning nabij Bergen, kustafslag en polderpeilverlaging. Wel is sprake van een grotendeels natuurlijk fluctuerende grondwaterstand.

2.2. Flora en vegetatie.

Het natuurmonument kent mede door de bijzondere kenmerken als een in grote delen vrijwel ongeschonden reliëf en variatie in kalkgehalte en vochttoestand een grote variatie aan plantengemeenschappen. De meeste stadia en overgangen van duinvegetaties zijn aanwezig.

De zeereep van het natuurmonument bestaat uit stuifduin- en pioniervegetaties met ondermeer Helm, Biestarwegras en Zeeraket, vegetatiekundig behorend tot de Gemeenschap van Helm en Zandhaver. Iets verder van zee af volgt een strook met de Kraaiheide-Verfbremgemeenschap in mozaïek met de Gemeenschap van Kraai- en Dopheide (beperkt tot vochtige valleien in het zuidelijk deel van het natuurmonument) en een mozaïek van Buntgrasduin en de Gemeenschap van Helm en Zandhaver.

Het middenduin behoort in het zuidelijk deel voornamelijk tot het Kussentjesmos-Dennebos. In het noordelijk deel komt op de zuidhellingen het Buntgrasduin voor en op de noordhellingen duinheiden behorend tot de Kraaiheide-Verfbremgemeenschap en de Eikvaren-Kraaiheide-Gemeenschap. Kleinere oppervlakten op vochtige plaatsen worden ingenomen door ondermeer de Borstelgras-Klokjesgentiaangemeenschap en de Gemeenschap van Vuilboom en Grauwe wilg. Op periodiek droogvallende oevers komt de Draadgentiaan-Gemeenschap voor, met ondermeer Oeverkruid.

Het binnenduin behoort vegetatiekundig voornamelijk tot het Eiken-Berkenbos (waartoe ook de meeste naaldbossen kunnen worden gerekend), terwijl de smalle binnenduinrand tot het Duin-Berkenbos is te rekenen.

De bossen nemen meer dan de helft van de oppervlakte van het natuurmonument in beslag. De bossen bestaan voornamelijk uit aanplant van Oostenrijkse en Corsicaanse den en andere Pinussoorten. In het buitenduin treedt aan de westzijde sterfte op als gevolg van de zeewind. Meer landinwaarts in het buitenduin, en in het middenduin, vindt plaatselijk natuurlijke verjonging van Corsicaanse den en spontane opslag van berk en eik plaats. Op kapvlaktes in het middenduin treedt massale opslag van berk op. In het binnenduin komt frequent opslag van eik, hier en daar esdoorn en plaatselijk massaal Ratelpopulier voor. In de binnenduinrand tenslotte bestaat het bos overwegend uit Beuk en eik, met natuurlijke verjonging van Beuk, esdoorn en eik.

Van de circa 350 in het natuurmonument voorkomende plantesoorten kunnen als zeldzame en minder algemene soorten worden genoemd: Dennenorchis, Harlekijnorchis, Welriekende nachtorchis, Breedbladige

wespenorchis, Moeraswolfsklauw, Ronde zonedauw, Kleine zonedauw, Duits viltkruid, Klein wintergroen, Rondbladig wintergroen, Blauwe zeedistel, Gewone zeekool, Stofzaad, Gagel, Oeverkruid, Dwergbies, Waterpostelein, Bronkruid, Bleekgele droogbloem, Koningsvaren en Stippelvaren.

Daarnaast is het natuurmonument van belang voor mossen, korstmossen en paddestoelen. Het terrein staat bekend als één van de laatste refugia voor goed ontwikkelde korstmosvegetaties in Nederland, zowel voor wat betreft de op de bodem groeiende als epifytische soorten. Circa 300 soorten paddestoelen zijn aangetroffen, waaronder zeldzame soorten als Blauwvlekkende rouwridderzwam, Appellussula, Geelsteelhertezwam en Cantharel.

2.3. Fauna.

Het natuurmonument vormt een belangrijk broed-, rust-, foerageer- en doortrekgebied voor vogels. Circa 85 soorten broedvogels komen voor, waaronder in Nederland bedreigde of minder algemene soorten. In het open duinlandschap broeden Tapuit, Roodborsttapuit, Stormmeeuw, Kleine mantelmeeuw, Bergeend en Wulp. In de overgangszones van heide naar bos broeden Boompieper, Kneu, Houtsnip en Nachtzwaluw. In de naaldbossen broeden Boomvalk, Grote bonte specht, Zwarte specht, Holenduif en Kruisbek. De loofbossen en binnenduinrandbossen vormen de broedbiotoop van Groene specht, Fluiter, Grauwe vliegenvanger, Wielewaal, Goudvink en Appelvink.

Ook vele stand- en zwerfvogels en wintergasten maken buiten de broedtijd gebruik van het duingebied. Hiertoe behoren Kruisbek, Notenkraker, Klapekster en diverse soorten roofvogels.

In het natuurmonument zijn de volgende zoogdieren aangetroffen: Konijn, Haas, Vos, Bunzing, Eekhoorn, Egel, Mol, Bosspitsmuis, Dwergspitsmuis, Veldmuis, Bosmuis, Rosse woelmuis, Huismuis, Baardvleermuis, Watervleermuis en Grootoorvleermuis.

In het natuurmonument komen als reptielen en amfibieën voor Zandhagedis, Kleine watersalamander, Gewone pad, Rugstreeppad, Groene kikker en Bruine kikker.

De variatie aan ruimtelijke structuren is van belang voor insecten. Zo'n 70 soorten graaf- en wegwespen komen er voor, waaronder de zeldzame Harkwesp (*Bembex rostrata*) en verder soorten van de geslachten *Ammophila* (rupsdoders) en *Cerceris* (snuittordoders). Van de roofvliegen komt ondermeer de zeldzame *Asilus crabroniformis* voor. De Mierenleeuw is hier algemeen. Het natuurmonument is met 22 soorten rijk aan dagvlinders, waaronder Aardbeivlinder, Bruin blauwtje, Duinparelmoervlinder, Kleine parelmoervlinder, Heidevlinder en Oranjetipje.

3. Natuurschoon.

Het duinlandschap is in zijn algemeenheid één van de meest gave landschappen van Nederland. Het natuurmonument heeft in landschappelijk opzicht een gevarieerd karakter dat wordt gevormd door het wis-

selend reliëf, de verscheidenheid aan milieu-omstandigheden, de verschillen in terreintypen en overgangen van open duinterrein naar bossen. Het is daarom, mede vanwege de uitgestrektheid van het gebied, uit oogpunt van natuurschoon van grote betekenis.

4. Begrenzing.

De gronden in het natuurmonument zijn eigendom van de Staat (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij). In het westen wordt het natuurmonument begrensd door de (buiten)duinvoet. In het noorden en oosten bepaalt de bebouwing van Aagtdorp, Schoorl, Groet en Camperduin de grens, terwijl de zuidgrens wordt gevormd door de grens tussen de gemeenten Bergen en Schoorl.

Binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen gebouwen vallen als enclaves buiten het natuurmonument. Ook wegen en parkeerplaatsen met een gesloten verharding, alsmede de aangrenzende 0,5 meter brede berm, behoren niet tot het natuurmonument.

Door duinafslag is in de loop der jaren de duinvoet landinwaarts opgeschoven. Bij duinafslag verplaatst de grens van het natuurmonument zich landinwaarts, bij duinaangroei of verbreding van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

De grens van het natuurmonument is zo gekozen dat er een in landschappelijk, geomorfologisch, hydrologisch en ecologisch opzicht samenhangend geheel van gebiedsdelen onder de werking van de Natuurbeschermingswet wordt gebracht. Voor de begrenzing van het natuurmonument zij voorts verwezen naar de bij de beschikking behorende kaart SN 113.

5. Andere van kracht zijnde instrumenten.

Voor (delen van) het natuurmonument zijn de volgende instrumenten werkzaam:

-Streekplan "Noord-Kennemerland" (1982).

In dit streekplan is het overgrote deel van het natuurmonument aangeduid als "duinen en strand", ten behoeve van natuurbehoud. Het beleid is onder meer gericht op het loslaten van de productiefunctie van de aanwezige bossen. Andere delen hebben de aanduiding "bijzondere bestemming" (boorlocatie) en "water".

-Bestemmingsplan van de gemeente Schoorl.

In het bestemmingsplan "Duingebied", onherroepelijk geworden in 1977, heeft het natuurmonument overwegend de bestemming "duingebied I". Op beperkte locaties is sprake van de bestemmingen "recreatie", "kiosk", "gaswinningslocatie", "horeca", "parkeerterrein" en "rijwielstalling". Het bestemmingsplan voorziet in een aanlegvergunningstelsel.

-Grondwaterwet en daarmee samenhangende regelgeving.

Vlak buiten het natuurmonument aan de zuidzijde vindt waterwinning plaats. Het Provinciaal beleid ten aanzien van de grondwaterwinning is krachtens de Grondwaterwet opgenomen in het Grondwaterplan Noord-Holland (1986). Het beleid is er op gericht de waterwinning in

de duinen niet uit te breiden en bestaande grondwaterwinning zo mogelijk zodanig te wijzigen dat de negatieve effecten voor de natuur beperkt worden.

-Provinciale verordeningen.

De Verordening Opschriften en Opslag Noord-Holland (1984) is voor het gehele natuurmonument van toepassing en is gericht op de bescherming van het landschapsschoon. Voorts zijn de Duinverordening en de Ontgrondingenverordening Noord-Holland (1988) van toepassing.

-Waterstaatswetgeving.

De Keur op de Waterkeringen is gericht op de bescherming van de waterkerende functie van dat gedeelte van de duinen dat als zeewering is aangemerkt.

6. Rechtsgevolgen van de aanwijzing.

Het beheer van een staatsnatuurmonument is gericht op het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijke betekenis (art. 21, lid 3 van de Natuurbeschermingswet). Voor het verrichten van handelingen die schadelijk zijn voor het natuurmonument is vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig. Dit geldt in het algemeen niet voor het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik in zijn huidige vorm en intensiteit.

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers van het natuurmonument. Op grond van dit artikel is het bijvoorbeeld mogelijk het verdere ontstaan van sluippaden, activiteiten als het crossen met motorvoertuigen en/of (brom)fietsen, alsmede het betreden van het natuurmonument met niet aangeliijnde honden, tegen te gaan.

Het verbod van artikel 16 geldt niet voor personen, voor zover zij handelingen verrichten, die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst welke de eigenaar of gebruiker met hen heeft aangegaan vóór de aanwijzing als staatsnatuurmonument, alsmede voor zover zij handelingen verrichten waarvoor ontheffing ingevolge artikel 16 is verleend.

Ontheffingen en vergunningen kunnen schriftelijk worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuurbeheer, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

7. Huidig gebruik en beheer.

Het natuurmonument wordt beheerd door Staatsbosbeheer en is grotendeels vrij toegankelijk op wegen en paden. Het beheer en onderhoud van de zeewering wordt uitgevoerd door het Hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier.

7.1. Natuurbeheer.

Het natuurbeheer van het natuurmonument is gericht op instandhouding en (her)ontwikkeling van voor de duinen kenmerkende milieu-omstandigheden, levensgemeenschappen, landschappelijke waarden. Het duurzaam oogsten van hout geldt als doelstelling voor het multifunctionele bos en als ondergeschikte doelstelling voor de overige bosgedeelten.

Het beheer vindt plaats op basis van het beheersplan Schoorl 1987-1997 van Staatsbosbeheer.

7.2. Zeewering.

De reglementaire beheerstaak voor de zeewering, zoals geregeld in de Keur op de Waterkeringen, ligt bij het Hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier en heeft betrekking op het gebied tussen strand en de oostelijke grens van dat gedeelte der duinen dat als zeewering is aangemerkt. De formele vaststelling van de oostelijke grens heeft thans nog niet plaatsgevonden.

Het zeeweringbeheer is gericht op instandhouding van het duingebied als hoofdwaterkering en vindt met name plaats in de buitenduinen. Het beheer van de buitenduinen bestaat uit: normaal onderhoud en herstel van stormschade.

Tot het normale onderhoud behoren:

- het aanbrengen van helm en andere duinplanten en het plaatsen van rijsschuttingen en andere middelen om verstuiving van de duinen tegen te gaan en om duinvorming te stimuleren;
- het steken, snoeien en vervoeren van duinbeplantingen teneinde het materiaal aan te planten of aan te wenden om verstuiving tegen te gaan;
- het tijdelijk plaatsen van dagverblijven voor arbeiders;
- het onderhouden en zonodig verplaatsen of opnieuw plaatsen van afrasteringen aan de duinvoet op het strand;
- het afvlakken van duintoppen om uitgestoven gaten aldaar op te vullen, waarna inplant plaatsvindt;
- het onderhoud aan bestaande wegen en paden en het zo nodig opnieuw uitvoeren van een oppervlaktebehandeling;
- het plaatsen, hebben en onderhouden van peilschalen, meetpalen, kleinschalige meetopstellingen, verbods- en aanduidingsborden;
- kleinschalige suppletie of verplaatsing van zand in de buitenduinen.

Tot de werkzaamheden tot herstel van voor de zeeweringsfunctie ongewenste veranderingen in de buitenduinen (zoals bijvoorbeeld bij stormschade) behoren de volgende, voor het natuurmonument niet schadelijke, werkzaamheden:

- het aanbrengen van een buitenberm aan de zeezijde met beperkte breedte (meestal wordt circa 5 meter aangehouden) op variërende hoogte;

- het opnieuw onder een helling brengen van (gedeelten van) het buitentalud (ter indicatie: meestal wordt een helling van 1 op 4 aangehouden).

Tot de werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties worden gerekend de werkzaamheden bij dreigend of dringend gevaar als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900. Van deze werkzaamheden dient terstond melding te worden gedaan bij de Directeur Noordwest van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Voor bovengenoemde werkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewering in de buitenduinen plaatsvinden is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig.

Grootschalige ingrepen ten behoeve van de zeewering, als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900, behoeven voor zover deze schade aan de natuurwaarden of het natuurschoon veroorzaken of ontsierend zijn vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet. In ieder geval betreft dit de volgende werkzaamheden:

- aanleg van nieuwe, verharde dan wel onverharde wegen en paden;
- leggen van onder- of bovengrondse (pers)leidingen;
- slopen van bunkers en het storten van puin;
- aanleg van duinvoetverdedigingen;
- aanbrengen van constructies en installaties noodzakelijk voor waarneming van zeewerende duinen, strand en aangrenzend water;
- uitbreiding van opslagterrein.

Deze opsomming is niet limitatief.

7.3. Recreatief medegebruik.

Het natuurmonument wordt jaarlijks door vele recreanten bezocht, die in het gebied verschillende activiteiten ontplooiën. Genoemd kunnen worden wandelen, fietsen, paardrijden, zonnebaden, picknicken, natuurstudie, trimmen e.d.

Het beheersplan (zie 7.1) onderscheidt ten aanzien van de recreatieve zonering een zone met recreatieve concentratie op een naar verhouding geringe oppervlakte, een zone met extensieve recreatie met een beperkt voorzieningenniveau en tenslotte enkele niet-toegankelijke gebieden.

Door de inrichting en ligging ten opzichte van de bevolkingsconcentraties kent het natuurmonument een recreatieve zonering, waarbij de meeste recreatie zich in het bos afspeelt. Hier zijn ook de meeste voorzieningen (speelvijver, speelweiden, picknickplaatsen, banken, afvalbakken, toiletten, parkeerplaatsen, fietsenstallingen, rijwiel-, ruiters- en wandelpaden, wandelroutes, uitkijkpunten en bij de meeuwenkolonie een observatiehut). In het gebied ligt bezoekerscentrum het Zandspoor, met jaarlijks zo'n 55.000 bezoekers. Regelmatig vinden onder begeleiding excursies plaats.

In het open duin is de padenstructuur zeer wijdmazig en zijn er weinig voorzieningen.

Er zijn twee doorgangen naar het strand: de Schoorlse Zeeweg voor fietsers en wandelaars en de Hargerstrand- en zeeweg voor auto's,

fietsers en wandelaars.

Er geldt een aanlijngedod voor honden (volgens de A.P.V. van Schoorl).

7.4. Jacht.

De jacht (vooral op Vos, Konijn, Fazant, Houtduif en Houtsnip) is voor wat betreft de bospercelen (765 ha) verhuurd op basis van een wildbeheerplan. De jacht in het open duin is niet verhuurd.

7.5. Waterwinning.

In het natuurmonument vindt geen waterwinning plaats. Vlak bij de zuidgrens vindt in het duingebied van de Provinciale Waterleiding Noord-Holland (Noordhollands Duinreservaat) nabij Bergen wel waterwinning plaats. De jaarlijkse winning in het Noordhollands Duinreservaat is in de afgelopen jaren teruggebracht van 7 miljoen naar 2 miljoen m³. De invloed van de waterwinning, een grondwaterstands daling van enkele decimeters, strekt zich in het natuurmonument over een zone van zo'n 500 meter vanaf de zuidgrens uit.

8. Gewenst beheer.

Het beheer van het natuurmonument dient gericht te zijn op het behoud, herstel of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon.

8.1. Gewenst beheer van de terreinen.

Het is gewenst het beheer te richten op het behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke, geomorfologische, hydrologische en ecologische samenhang van de verschillende gebiedsdelen van het natuurmonument en omringende natuurgebieden. Daarnaast is het gewenst het beheer waar mogelijk te richten op ontplooiing van natuurlijke potenties van het natuurmonument door verbetering van bestaande of herstel van verdwijnende milieuomstandigheden.

In dit verband zijn de volgende beheersmaatregelen aan de orde.

De omvorming van naaldbossen en opstanden van niet ter plaatse thuishorende loofbomen naar een meer natuurlijk loofbos en naar meer open duinvegetaties dient bij voorkeur via natuurlijke processen (waaronder natuurlijke verjonging) plaats te vinden. Dit dient te gebeuren binnen het kader van de mogelijkheden, dat de Boswet biedt.

Het is gewenst meer dan thans het geval is natuurlijke duinprocessen, zoals het uitstuiven van open duingebieden, toe te laten dan wel te stimuleren.

Gestreefd dient te worden naar verhoging van de grondwaterstand, zodat verdroogde valleien weer vochtig worden. Vooruitlopend hierop kan het gewenst zijn lokaal verruigde valleibodems af te plaggen of enigszins uit te graven, zodat ontwikkeling tot

vochtige duinvallei mogelijk wordt.

Het is gewenst het gebied beter geschikt te maken voor kenmerkende broedvogels, bijvoorbeeld door het instellen van rustgebieden van voldoende omvang en een op het behoud van deze soorten afgestemd (fauna)beheer.

Het is gewenst biotopen voor insecten (o.a. graafwespen), reptielen (Zandhagedis) en amfibieën te handhaven en te ontwikkelen, alsmede bunkers in te richten ten behoeve van vleermuizen.

8.2. Gewenst beheer van de zeevering.

Bij de uitvoering van waterstaatkundige werken in en het beheer van de zeevering is het gewenst dat de natuur- en landschapswaarden worden gespaard en verder tot ontwikkeling kunnen komen, voorzover de veiligheid dit toelaat.

8.3. Gewenst recreatief beheer.

Het is wenselijk een zonerings in ruimte en/of tijd in het recreatief medegebruik van het natuurmonument te bewerkstelligen, voor zover deze niet reeds aanwezig is.

Behoud en versterking van de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon dienen hierbij uitgangspunt te zijn.

Enerzijds zal hierbij worden bezien hoe, met inachtneming van voornoemd uitgangspunt, het recreatief medegebruik kan worden gehandhaafd dan wel vergroot. Anderzijds is in knelpuntsituaties verplaatsing dan wel sanering van voor het natuurmonument schadelijke vormen van recreatie gewenst.

Schadelijke vormen van recreatie zijn niet in overeenstemming met het streven de natuurwaarden en het natuurschoon van het natuurmonument te behouden of te herstellen. In het natuurmonument dienen dan ook in principe geen nieuwe schadelijke vormen van recreatie te worden toegelaten.

8.4. Gewenst beheer ten aanzien van de jacht.

Algemeen uitgangspunt in het rijksbeleid voor de jacht in natuurgebieden is dat hierin geen jacht plaatsvindt op trekkende wildsoorten en dat jacht op standwildsoorten in beginsel slechts plaatsvindt indien andere belangen, zoals de bescherming van natuurwaarden of de voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen, daartoe nopen. Voor het beschermd natuurmonument betekent dit dat geen vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet zullen worden verleend, tenzij zulks in het belang van het natuurbeheer of ter voorkoming of beperking van wildschade noodzakelijk is. De noodzaak voor bejaging kan in een wildbeheerplan worden aangetoond.

9. Inlichtingen.

De Directie Noordwest van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is gaarne bereid alle gewenste

inlichtingen te verstrekken. U kunt zich richten tot het kantoor van de Directeur, Postbus 20030, 3502 LA Utrecht, telefoon 030-858100).

wh2289
15 maart 1995